

Sygn. akt: II K 1330/19

PR 1 Ds (...).19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Angelika Kurkiewicz

Protokolant st. sekr.sądowy Wojciech Rydzio

Bez obecności prokuratora

po rozpoznaniu dnia 17 grudnia 2020 r. sprawy

W. D., s. H. i T. z domu N.,

ur. (...) we W.

oskarżonego o to, że:

w dniu 2 czerwca 2018 r., w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do warunków zawartej umowy, doprowadził K. B. (1) do niekorzystanego rozporządzenia mieniem w kwocie 12200 zł w ten sposób, że zawarł z nim umowę wynajmu samochodu marki M. o nr rej. (...), przyjmując od niego wpłatę w kwocie 12200 zł tytułem pierwszej raty za wynajem, a następnie pod pretekstem wypowiedzenia umowy z powodu niezgodnego z jej treścią użytkowania pojazdu, nie informując o tym fakcie wynajmującego, zabrał przedmiotowy pojazd z miejsca jego parkowania, czym spowodował powstanie strat w wysokości 12200 zł na szkodę K. B. (1),

tj. o czyn z art. 286§1 kk

orzeka:

I. uznaje oskarżonego W. D. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, tj. przestępstwa z art. 286§1 kk i za to na podstawie art. 286§1 kk wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 46§1 kk zobowiązuje oskarżonego do naprawienia w całości wyrządzonej szkody na rzecz pokrzywdzonego K. B. (1) poprzez zapłatę kwoty 12 200 zł (dwanaście tysięcy dwieście złotych) ;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego K. B. (1) kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. zwalnia oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej, zaś wydatkami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 1330/19

UZASADNIENIE

Uwaga : Uzasadnienie zostało sporządzone w poprzedniej formie z powodu kłopotów technicznych z użyciem programu ZEUS.

W maju 2018 r. K. B. (1) znalazł na stronie internetowej grupy (...) ogłoszenie dotyczące najmu samochodu marki M. (...) o nr. rej. (...) za kwotę 25.000 za rok. Pierwsza rata w kwocie 12.200 zł miała być płatna po zawarciu umowy, druga zaś – w wysokości 13.800 zł w grudniu 2018 roku. W/w ofertę zamieścił W. D.. K. B. (1) skontaktował się z nim telefonicznie informując, iż chciałby zarezerwować ów samochód od czerwca 2018 roku.

K. B. (1) otrzymał od W. D. na maila projekt treści umowy najmu w/w pojazdu.

(dowód: zeznania K. B. (1) - k. 5-7,124-126,306;

projekt umowy najmu k. 10-16)

W dniu 16 maja 2018 roku K. B. (1) spotkał się z W. D. w C. C. w C. C.. W. D. wówczas się wylegitymował i przyniósł ze sobą umowę najmu samochodu o takiej samej treści, jak projekt przesłany wcześniej mailowo. Mężczyźni podpisali umowę i umówili się, iż przekazanie pojazdu nastąpi w 1 czerwca 2018 roku. K. B. (1) przesunął jednak ten termin na dzień 2 czerwca 2018 roku.

(dowód: zeznania K. B. (1) - k. 5-7,124-126,306;

umowa najmu z dnia 16 maja 2018 roku k. 128,)

W dniu 2 czerwca 2018 roku około godziny 12:00 mężczyźni spotkali się w tym samym miejscu co poprzednio. W. D. poprosił go o ponowne podpisanie umowy, którą miał już wypełnioną, albowiem poprzednią gdzieś zgubił. Powiedział, że jest to ta sama umowa, którą podpisali wcześniej. Nie poinformował K. B. (1) o jakichkolwiek zmianach w umowie. K. B. (1) spojrział wówczas na pierwszą stronę, nie czytając jej dalej albowiem sądził, iż jest to ta sama umowa i ją podpisał w 2 egzemplarzach. K. B. (2) przekazał wówczas W. D. kwotę 12.200 zł tytułem pierwszej raty. Wówczas otrzymał od niego jeden kluczyk do pojazdu oraz kopię dowodu rejestracyjnego. Następnie udali się na parking przed galerią, gdzie nastąpiło przekazanie pojazdu K. B. (1). W. D. poinformował go jedynie, iż w przypadku wyjazdu za granicę, prosi o smsa, aby móc wykupić dodatkowe ubezpieczenie pojazdu.

(dowód: zeznania K. B. (1) - k. 5-7,124-126,306;

zeznania K. B. (3) k. 94-96,306v -307;

zeznania P. N. (1) k. 135-137,307;

projekt umowy najmu k. 10-16;

umowa najmu z dnia 16 maja 2018 roku k. 128;

kopia strony 4 umowy najmu z dnia 2 czerwca 2018 roku k. 17;

protokół zatrzymania rzeczy k. 99-103)

K. B. (1) udał się prosto z galerii do swojego domu, mieszczącego się około 5 km. od galerii, na pobliskim osiedlu (...). Poruszał się jedynie głównymi, asfaltowymi ulicami o dobrej nawierzchni. Pojazd zaparkował pod blokiem, w takim miejscu, iż widział go z okna mieszkania. Przełożył do niego fotelik do przewozu dziecka, dwa telefony komórkowe, okulary słoneczne, okulary optyczne, kluczyki od pojazdu żony oraz klucze od mieszkania. W pojeździe pozostawił umowę najmu oraz pokwitowanie za I ratę.

Okolo godziny 14:00 K. B. (1) usłyszał pisk opon. Gdy wyrztał przez okno zauważył, iż nie było tam wynajętego samochodu, w miejscu gdzie go zaparkował. Wówczas usiłował się skontaktować z W. D., który jednak nie odbierał od niego połączeń. W związku z powyższym K. B. (1) udał się na (...) T. – R., złożyć zawiadomienie o kradzieży pojazdu.

Gdy policjant zadzwonił do W. D., ten odebrał telefon i poinformował go, że przedmiotowy pojazd ma na lawecie albowiem doszło do wypowiedzenia umowy najmu w/w auta.

Około godziny 16:30 K. B. (1) otrzymał smsa od W. D., iż umowa zostaje rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym na podstawie §11. K. B. (1) wszedł na skrzynkę mailową, aby zobaczyć, czy rzeczywiście taki zapis był w projekcie umowy, którą wcześniej przesłał mu W. D., celem zapoznania albowiem tego nie kojarzył takiego postanowienia. Wówczas okazało się, że W. D. zmienił treść tego paragrafu w stosunku do pierwszej podpisanej umowy, którą rzekomo zagubił.

Z portalu (...) K. B. (1) dowiedział się, że nie tylko on został „oszukany” przez W. D.. K. B. (1) do czasu wydania wyroku nie otrzymał zwrotu pieniędzy w wysokości 12.200 zł, zapłaconych tytułem I raty za przedmiotowy samochód. Odzyskał jedynie rzeczy znajdujące się w pojeździe albowiem W. D. przesłał je w paczce.

(dowód: zeznania K. B. (1) - k. 5-7,124-126,306;

zeznania K. B. (3) k. 94-96,306v -307;

zeznania P. N. (1) k. 135-137,307;

projekt umowy najmu k. 10-16;

umowa najmu k. 128;

kopia strony 4 umowy najmu z dnia 2 czerwca 2018 roku k. 17;

protokół zatrzymania rzeczy k. 99-103)

Oskarżony W. D. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień (k. 251-252, 306). Zdaniem Sądu twierdzenia oskarżonego nie polegają na prawdzie. Wiarygodność jego deskrypcji dezawuowała sprzeczność z pozostałym materiałem dowodowym, a w szczególności z zeznaniami pokrzywdzonego K. B. (1), jak i umowami najmu pojazdu. Sąd również miał na uwadze zeznania P. N. (1) (k. 135-137,307), jak i odpisy wyroków d/t W. D., z których jednoznacznie wynika, iż oskarżony miał podobny modus operandi. (k. 201-226,234,235,245).

Sąd uznał, iż zeznania pokrzywdzonego **K. B. (1)** (k.5-7,124-126,306v) są w całości wiarygodne, albowiem są one spójne i logiczne. Nie ma wątpliwości, że depozycje te są całkowicie zgodne ze zgromadzonym w niniejszej sprawie materiałem dowodowym i w dużej mierze na ich podstawie Sąd poczynił ustalenia faktyczne. Pokrzywdzony w sposób jasny i konsekwentny opisał przebieg transakcji oraz zdarzeń mających miejsce w późniejszym czasie. Twierdzenia pokrzywdzonego korelują przede wszystkim z zeznaniami K. B. (3) i P. N. (1), jak i dokumentacją zebraną w sprawie.

Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić wiarygodności zeznaniom **K. B. (3)** (**k. 94-96,306v-307**). Świadek w sposób spójny opisała przebieg wydarzeń będących przedmiotem niniejszego postępowania. Jej depozycje Sąd przyjął również za podstawę ustaleń stanu faktycznego. Są one bowiem spójne, logiczne i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, który Sąd uznał za wiarygodny.

Sąd nie odmówił również waloru wiarygodności zeznaniom świadka P. N. (2). Wprawdzie świadek nie miał nic do zeznania na temat tego konkretnego przestępstwa, jednakże jego zeznania pokazały mechanizm działania oskarżonego również w innych sprawach. Ów bowiem świadek również w czerwcu 2018 roku zawarł umowę najmu tego samego pojazdu, co K. B. (1). Świadek w zeznaniach opisał w jaki sposób został „oszukany” przez W. D.. Dodał, iż aby ostrzec innych przed działaniami oskarżonego, dał ogłoszenia na portalu (...) oraz zainteresował tym media.

Sąd dał wiarę wszelkim innym przeprowadzonym w sprawie dowodom z dokumentów w postaci : projektu umowy najmu, umowy najmu, protokołu zatrzymania rzeczy, odpisów wyroków, a także danych o karalności. Dokumenty te zostały pozyskane, sporządzone i przeprowadzone zgodnie z wymogami procedury karnej, a żadna ze stron nie zakwestionowała ich rzetelności ani prawdziwości. Również Sąd nie miał podstaw aby podważyć ich wiarygodność.

Sąd przyjął, iż działanie oskarżonego W. D. wyczerpało znamiona zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu albowiem w dniu 2 czerwca 2018 r., w T., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do warunków zawartej umowy, doprowadził K. B. (1) do niekorzystanego rozporządzenia mieniem w kwocie 12.200 zł w ten sposób, że zawarł z nim umowę wynajmu samochodu marki M. o nr rej. (...), przyjmując od niego wpłatę w kwocie 12200 zł tytułem pierwszej raty za wynajem, a następnie pod pretekstem wypowiedzenia umowy z powodu niezgodnego z jej treścią użytkowania pojazdu, nie informując o tym fakcie wynajmującego, zabrał przedmiotowy pojazd z miejsca jego parkowania, czym spowodował powstanie strat w wysokości 12200 zł na szkodę K. B. (1), tj. o czyn z art. 286§1 kk.

Art. 286 § 1 kk penalizuje zachowanie polegające na doprowadzeniu innej osoby – w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania jej błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Jest to przestępstwo materialne, które w formie przewidzianej w § 1 można popełnić jedynie w zamiarze bezpośrednim.

„Doprowadzenie” o którym mowa w niniejszym przepisie należy rozumieć jako wywołanie niekorzystnej dla pokrzywdzonego decyzji rozporządzającej w odniesieniu do jego mienia. Niekorzystne rozporządzenie mieniem to takie, które powoduje uszczerbek w istniejącym majątku pokrzywdzonego (damnum emergens) lub umniejszenie przyszłych zysków (lucrum cessans). Przy czym, co istotne, nie każde doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem stanowi oszustwo, bowiem zachodzi ono wtedy, gdy sprawca działał w określony sposób, tj. wprowadził w błąd (podjął podstępne zabiegi prowadzące do wywołania u pokrzywdzonego mylnego wyobrażenia o rzeczywistości), albo wyzyskał błąd (kiedy pokrzywdzony już ma błędne wyobrażenie o rzeczywistości, zaś sprawca wyobrażenie to wykorzystuje) albo też wyzyskał niezdolność pokrzywdzonego do należytego pojmowania przedsiębranego działania (niezdolność, którą sprawca wyzyskuje, może mieć charakter trwały lub czasowy, przy czym nie mają znaczenia przyczyny tej niezdolności ani sposób, w jaki sprawca ją wyzyskał). (Komentarz do art. 286 kk [w:] Kodeks karny. Komentarz., Mozgawa Marek (red.), Budyn-Kulik Magdalena, Kozłowska-Kalisz Patrycja, Kulik Marek, LEX 2014). Oszustwo jest przestępstwem kierunkowym, w którym celem działania sprawcy jest uzyskanie szeroko pojętej korzyści majątkowej, która może polegać zarówno na uzyskaniu zysku (zwiększeniu aktywów), jak i na zmniejszeniu pasywów. Dążenie sprawcy może obejmować zarówno korzyść dla siebie, jak i dla kogo innego. Podstawowym kryterium rozgraniczenia oszustwa od niewywiązania się z zobowiązania jest wykazanie, że w chwili zawierania umowy sprawca działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, to jest dążył do uzyskania świadczenia poprzez wprowadzenie w błąd lub wyzyskanie błędu co do okoliczności mających znaczenie dla zawarcia umowy, mając świadomość, że gdyby druga strona umowy знаła rzeczywisty stan, nie zawarłaby umowy lub nie zawarłaby jej na tych warunkach, na jakich została zawarta (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2013 roku, II AKa 122/13, Legalis). Podkreślić należy, że nawet powstanie szkody nie jest warunkiem koniecznym do przyjęcia, iż doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (SN w wyroku z 30 sierpnia 2000 roku, V KKN 207/00, OSP 2001, nr 3).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy uznać, iż swoim zachowaniem W. D. wypełnił znamiona czynu zabronionego z art. 286 § 1 kk. Oskarżony bowiem działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził K. B. (1) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 12.200 zł, poprzez wprowadzanie w błąd, co do warunków umowy. Zdaniem sądu W. D. działał w sposób umyślny, z zamiarem bezpośrednim doprowadzenia pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 12.200 zł. Pod pretekstem bowiem zagubienia pierwszej podpisanej między nimi umowy, doprowadził pokrzywdzonego do podpisania drugiej umowy, w której zmienił warunki umowy – tj. treść §11, nie informując o tym pokrzywdzonego. Następnie zaś treść tegoż paragrafu 11, wykorzystał jako rzekomą podstawę wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Z § 11 pkt. 1 projektu umowy, jak i umowy podpisanej w dniu 16 maja 2018 roku wynikało, iż najemca ma prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku rażącego naruszenia postanowień umowy przez wynajmującego oraz w sytuacji, gdy wynajmujący kolejny raz nie wywiązuje się ze swoich obowiązków. Zaś z § 11 pkt. 1 umowy podpisanej w dniu 2 czerwca 2018 roku wynikało, iż najemca ma prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku rażącego naruszenia postanowień

umowy przez najemcę oraz w sytuacji gdy najemca kolejny raz nie wywiązuje się ze swoich obowiązków – zła lub nadmierna eksploatacja pojazdu np. jazda z nadmierną szybkością po nieutwardzonych drogach, rażące naruszenie przepisów ruchu drogowego, nagłe ruszanie oraz hamowanie pojazdem, jazda po uszkodzonych nawierzchniach, niestosowanie się do znaków drogowych określających zły stan nawierzchni. W ocenie Sąd taka nagła, celowa zmiana bez poinformowania pokrzywdzonego jest wprowadzeniem go w błąd w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Na marginesie należy wskazać, iż pokrzywdzony zaprzeczył, aby pojazd użytkował wbrew w/w warunkom, tym bardziej, że przejechał tylko 5 km utwardzoną drogą asfaltową i zaparkował pojazd pod domem. Zresztą nie ma żadnego dowodu w aktach sprawy, które wskazywałyby, iż pokrzywdzony niewłaściwie używał przedmiotowy pojazd. Znamionym jest również to, iż oskarżony nie poinformował K. B. (1) o wypowiedzeniu najmu przed zabranieniem mu pojazdu i nie odbierał od niego telefonów. Dopiero po skontaktowaniu się z nim policji, przesłał pokrzywdzonemu smsa o wypowiedzeniu umowy. Na zamiar sprawcy wskazuje również fakt, iż oskarżony, który miał wracać do W., już po godzinie od przekazania pojazdu pokrzywdzonemu, zabiera ten pojazd spod domu pokrzywdzonego, który tym pojazdem przejechał zaledwie 5 km.

Abstrahując od powyższych uwag wskazać należy, iż zdaniem sądu dokonując oceny zachowania oskarżonego nie można było tracić z pola widzenia faktu, iż inkryminowane zdarzenie nie miało incydentalnego charakteru. Analiza poprzednich skazań W. D., jak i zeznań P. N. (1) pozwala wysnuć wniosek, iż transakcja będąca przedmiotem osądu w rozpatrywanej sprawie wpisuje się w schemat wielokrotnie powielanych przez oskarżonego zachowań, mających na celu wyłudzenie pieniędzy od pokrzywdzonych. W tym miejscu należy bowiem wskazać, iż oskarżony był uprzednio 19 - krotnie karany za przestępstwa popełniane w podobny sposób. Mając powyższe względy na uwadze sąd uznał, że oskarżony swoim zachowaniem wypełniła znamiona występku z art. 286 § 1 kk.

Na marginesie należy zaakcentować, iż fakt odesłania rzeczy pokrzywdzonego, które on przełożył do pojazdu M., nie powoduje zdekompletowania zespołu znamion przestępstwa stypizowanego w art. 286 kk, lecz stanowi przejaw zrealizowania taktyki, mającej na celu umniejszenie odpowiedzialności oskarżonego.

Czyn zabroniony określony w art. 286§1 kk jest zagrożony karą od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności. Sąd wymierzając karę oskarżonemu baczyl na dyrektywy wskazane w art. 53 k.k., uwzględniając stopień zawinienia i społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu, a nadto cele zapobiegawcze i wychowawcze, która to kara winna osiągnąć wobec oskarżonego.

Przy wyborze najsurowszej rodzajowo kary pozbawienia wolności, Sąd kierował się przede wszystkim znacznym stopniem społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu. Nadto dotychczasowy sposób życia i postawa oskarżonego, który był już wielokrotnie karany sędownie wyrokami, wskazują, iż jedynie izolacyjna kara pozbawienia wolności będzie odpowiednia dla spełnienia indywidualno-prewencyjnych i wychowawczych celów kary. Wymierzając oskarżonemu W. D. karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, Sąd miał przede wszystkim na uwadze okoliczność obciążającą jaką jest właśnie uprzednia 24 - krotna karalność oskarżonego, w tym m.in. 18 razy z art. 286 kk. W. D. nie skorzystał z dawanej mu wielokrotnie szansy, kiedy to sądy orzekały wobec niego sankcje o charakterze wolnościowym. Okoliczności czynu, który stanowi przedmiot niniejszego postępowania świadczą zdaniem sądu o braku choćby elementarnego poszanowania prawa własności i porządku prawnego. W. D. korzysta z każdej niemal nadarzającej się okazji, aby dokonać zamachu na cudze mienie. W przeszłości był karana za czyny popełnione w podobny sposób, miał zatem świadomość karygodności tego typu zachowań. W związku z tym jego postępowanie charakteryzuje się wyjątkową uporczywością, jeśli chodzi o dopuszczanie się kolejnych przestępstw. Wskazuje to na wyjątkowo pejoratywny stosunek do porządku prawnego. W konsekwencji należało uznać, iż W. D. nie wyciągnął żadnych wniosków, skoro po raz kolejny w podobny sposób naruszył normy prawne.

Mając powyższe względy na uwadze sąd doszedł do przekonania, iż orzekane dotychczas wobec oskarżonego sankcje nie zrealizowały swojego celu i dlatego zachodzi konieczność orzeczenia kary 1 roku 3 miesięcy pozbawienia wolności.

W ocenie sądu orzeczona kara jest dostosowana do stopnia społecznej szkodliwości czynu i winy oskarżonego, będzie oddziaływała na niego dyscyplinująco, stanowiąc jednocześnie wystarczającą dolegliwość i w konsekwencji

zrealizuje cele w zakresie prewencji generalnej i indywidualnej, uzmysłowi bowiem oskarżonemu nieopłacalność działań niezgodnych z porządkiem prawnym.

Mając na uwadze fakt, iż orzeczone sankcje karne winny zadośćuczynić zasadzie naprawienia szkód zaistniałych wskutek czynu zabronionego, zasadnym zdaniem Sądu, było zasądzenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego K. B. (1) kwoty 12,200 zł tytułem naprawienia szkody w całości.

Orzekając obowiązek naprawienia szkody na zasadzie art. 46 kk, Sąd ma obowiązek stosować przepisy prawa cywilnego (wprost, a nie odpowiednio). Przesłankami formalnymi orzeczenia obowiązku naprawienia szkody są skazanie sprawcy i złożenie wniosku przez pokrzywdzonego, lub inną uprawnioną osobę (choć i bez takowego wniosku Sąd może działać z urzędu). Przesłankami materialnymi są natomiast istnienie zdarzenia, z którym wiąże się powstanie szkody (czyn niedozwolony czyli przestępstwo) i związek przyczynowy między tym zdarzeniem a szkodą. Zgodnie z art. 422 kc, za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten, kto ją bezpośrednio wyrządził, lecz także ten, kto inną osobę do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny, jak również ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody.

Zasądzono od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowe standardowe, wynikające z przepisów, koszty zastępstwa procesowego jednego pełnomocnika.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 624§1 kpk mając na względzie sytuację materialną oskarżonego, która aktualnie przebywa w zakładzie karnym i nie ma możliwości pozyskania środków na pokrycie należności sądowych.